

© Linda Dombrowska

Reportage Update Afrikaanse varkenspest

Afrikaanse varkenspest in België: nieuwe zonering conform Europese wetgeving

Sinds de vaststelling van de Afrikaanse varkenspest in ons land rond half september, wordt in het besmet gebied actief gezocht naar kadavers. In totaal testten tot datum van 18 januari 2019 345 kadavers positief. De meeste van deze kadavers waren afkomstig uit de afgebakende kern- en bufferzone. Begin januari werden echter twee besmette gevallen vastgesteld bij geschoten everzwijnen binnen de versterkte observatiezone. De besmettingshaard breidt zich uit naar oostelijke richting. Dit komt overeen met de verwachte evolutie, met een natuurlijke verspreiding en zonder nieuwe besmettingshaarden.

De ontdekking van de twee besmette everzwijnen in de versterkte observatiezone, buiten de eerder gebouwde omheining, is uiteraard wel een erg negatief gegeven. De besmetting strekt zich daarmee uit tot bijna bij de grens met Frankrijk. De uitbreiding van de besmetting zal leiden tot een aanpassing van de zonering, waarbij een deel van de versterkte observatiezone bij de bufferzone wordt ingedeeld. Er wordt een tweede, bijkomende omheining voorzien ter hoogte van de as, Orval, Limes, Gérardville, Sommethonne en Villers-la-Loue. Ook Frankrijk bouwt intussen een bijkomende omheining vlakbij de grens en voorziet maatregelen om de everzwijnenpopulatie rond de besmettingshaard drastisch in te doen inkrimpen. In zowel de versterkte observatiezone als de bufferzone worden intussen vallen

ingezet om everzwijnen te vangen en zo de populatie sneller te kunnen reduceren.

Eind november was er overleg tussen de Waalse, de federale overheid en Europa. Na een initiële periode moest immers een besmet gebied officieel worden afgebakend. Dat gebeurt op basis van de Europese wetgeving. Op basis hiervan werden twee zones gedefinieerd: een zone I en een zone II.

- Zone II wordt beschouwd als een hoge risicozone. Ze komt overeen met de kern- en bufferzone.
- Zone I bevat de afgebakende versterkte observatiezone (zone I zuid), en anderzijds een nieuw afgebakende zone, de zogenaamde 'bewakingszone' (zone I noord – ca. 28.000 ha). In de bewakingszone, die zich uitstrekt

over delen van de gemeenten Florenville, Chiny, Léglise en Attert, is het risico op het optreden van de Afrikaanse varkenspest lager dan in de versterkte observatiezone. Voor de varkenssector zijn dan ook geen beperkingen inzake het houden van varkens en het nationale handelsverkeer in varkensproducten en levende varkens. Ook voor het handelsverkeer tussen EU-lidstaten gelden geen wettelijke restricties op de handel in varkensvlees en producten op basis van varkensvlees. Het vervoer van varkens naar andere Europese lidstaten is wel verboden, tenzij via een afwijking onder voorwaarden. De maatregelen in het kader van het beheer van de everzwijnenpopulatie in deze bewakingszones zijn erop gericht om de everzwijnenpopulatie zo snel mogelijk

.....
*In het volledige Waals Gewest
 moeten jachtrechthouders
 verplicht drie collectieve jachten
 op everzwijnen organiseren in de
 periode januari/februari 2019.*
 .....

Deze maatregel heeft tot doel om de populatie everzwijnen te stabiliseren of in te dijken.

De wetgeving definieert een collectieve jacht hierbij als 'elke vorm van druk- of drijfjacht, met inbegrip van druk- en drijfjachten bij sneeuw ('cernage'), elke jacht met honden met meer dan twee jagers, en elke gemeenschappelijke aanzitjacht met minstens 5 jagers'.

De jachtrechthouders waren verplicht om voor 31 december de jachtdata door te sturen aan DNF. Wie van mening was dat op zijn jachtrevier geen everzwijnen voorkomen, kon een afwijking aanvragen.

Eerder besliste de Waalse overheid reeds dat druk- en drijfjachten in Wallonië mogelijk zijn tot eind februari, en dat everzwijnen moeten geschoten worden zonder onderscheid naar leeftijd en geslacht.

Het nieuwe besluit heeft tot doel de populatie everzwijnen te reduceren. Een recent wetenschappelijk rapport van het Europese Voedselveiligheidsagentschap geeft aan dat een grotere densiteit van de everzwijnenpopulatie het risico op het voorkomen van AVP vergroot. Ook een efficiënte uitroeiing van de ziekte is moeilijker in gebieden met een hogere populatiedensiteit van everzwijnen.

Voor de afgebakende zones in het kader van de Afrikaanse varkenspest (de kernzone, de bufferzone, de versterkte observatiezone en de bewakingszone) zijn aparte regels van kracht. Een overzicht van deze regels vind je via <https://hvv.be/info/projecten/afrikaanse-varkenspest/>.

in te dijken. Een everzwijnvrije of -luwe zone moet de besmette populatie in zone II isoleren en de verdere verspreiding van het virus tegengaan. Het vlees van de geschoten everzwijnen wordt ingezameld en vernietigd. Een staalname bij de geschoten everzwijnen en een screening van gevonden kadavers moet toelaten om een eventueel geval van Afrikaanse varkenspest in deze zone snel te detecteren.

Voor elk van de afgebakende zones in het kader van de Afrikaanse varkenspest zijn specifieke regels van kracht. Een overzicht van deze regels vind je via <https://hvv.be/info/projecten/afrikaanse-varkenspest/>.

Waalse jagers verplicht om drie collectieve jachten op everzwijn te organiseren

In de strijd tegen de Afrikaanse varkenspest is een reductie van de everzwijnenpopulatie aan de orde in de gebieden rond de besmettingshaard. De Waalse regering keurde eind november een besluit goed dat de maatregelen in de strijd tegen het virus vastlegt.

Afrikaanse varkenspest in Europa

Ook in Europa blijft de Afrikaanse varkenspest zich verder verspreiden. In november en december waren er enkele nieuwe haarden in Oekraïne en Roemenië.

Vanuit Tsjechië kwam er daarentegen positief nieuws: de veterinaire diensten kondigden begin december aan dat de Afrikaanse varkenspest in het besmette gebied uitgeroeid is. De meeste noodmaatregelen werden daarop gecancelled. Waakzaamheid blijft wel geboden, want het is in principe mogelijk dat er zich toch nog een opflakking voordoet in de toekomst. Gevonden en geschoten everzwijnen in de vroegere geïnfecteerde zone en de wijde omgeving ervan worden dan ook nog gedurende geruime tijd getest.

Toch is dit een belangrijke opsteker. Zowel voor de regio zelf, als voor andere landen die met de Afrikaanse varkenspest te maken hebben. Als de veterinaire diensten juist zijn, toont dit aan dat het, met een zorgvuldige en een verantwoordelijke aanpak, mogelijk is om de Afrikaanse varkenspest te overwinnen. De inspanningen van de Tsjechische jagers hebben een belangrijke rol gespeeld in dit verhaal.

Ga je op jachtreis? Check dan altijd eerst de up-to-date kaart van de verspreiding van de Afrikaanse varkenspest in de Europese Unie (beschikbaar op: <https://hvv.be/info/projecten/afrikaanse-varkenspest/>). Het is absoluut af te raden om te reizen naar gebieden met een verhoogd risico op Afrikaanse varkenspest. Het risico om de Afrikaanse varkenspest ongewenst te verspreiden is te groot.

.....
 ► Tekst: Kathleen Vanhuyse,
 Kenniscentrum HVV